

Zespół Opolskich
Parków Krajobrazowych

JEDNOSTKA SAMORZĄDU
Województwa Opolskiego

**Analiza zagrożeń, w tym identyfikacja miejsc, w
których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa
osób wykorzystujących obszar wodny do pływania,
kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na terenie
Stobrawskiego Parku Krajobrazowego**

Opracował: Zespół Opolskich Parków Krajobrazowych

Oddział Stobrawski Park Krajobrazowy

ul. Reymonta 3 46-034 Pokój, tel. 77 469 35 50 e-mail: spk@zopk.pl

Ładza, 2023 r.

SPIS TREŚCI

1. Cel i podstawy prawne opracowania.
2. Podstawowe pojęcia
3. Uwarunkowania udostępniania wód Stobrowskiego Parku Krajobrazowego dla turystyki i rekreacji.
4. Miejsca, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji.
5. Zagrożenia dla osób przebywających na obszarach wodnych Stobrowskiego Parku Krajobrazowego.
6. Siły i środki, które mogą być wykorzystywane dla ograniczania zagrożeń oraz akcji ratowniczych.
7. Kontakty alarmowe

1. Cel i podstawa prawna opracowania

Celem niniejszego opracowania jest analiza zagrożeń dla osób przebywających na obszarach wodnych Stobrowskiego Parku Krajobrazowego w tym identyfikacja miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 Ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz.U. z 2016 r., poz. 656 ze zm.) zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych polega w szczególności na:

1. dokonaniu, we współpracy z policją i działającymi na danym terenie podmiotami, o których mowa w art. 12 ust. 1, analizy zagrożeń, w tym identyfikacji miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji;
2. oznakowaniu i zabezpieczeniu terenów, obiektów i urządzeń przeznaczonych do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na obszarach wodnych;
3. prowadzeniu działań profilaktycznych i edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa na obszarach wodnych, polegających w szczególności na:
 - a. oznakowaniu miejsc niebezpiecznych,
 - b. objęciu nadzorem, we współpracy z policją i podmiotami, o których mowa w art. 12 ust. 1, miejsc niebezpiecznych, w tym miejsc zwyczajowo wykorzystywanych do kąpieli,
 - c. uświadamianiu zagrożeń związanych z wykorzystywaniem obszarów wodnych, w szczególności prowadzeniu akcji edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży szkolnej;
4. informowaniu i ostrzeganiu o warunkach pogodowych oraz innych czynnikach mogących powodować utrudnienia lub zagrożenia dla zdrowia lub życia osób;
5. zapewnieniu warunków do organizowania pomocy oraz ratowania osób, które uległy wypadkowi lub są narażone na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia. Za zapewnienie bezpieczeństwa, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ww. ustawy, odpowiada (art. 4 ust. 2):
 - 1) na terenie parku narodowego lub krajobrazowego - dyrektor parku,
 - 2) na terenie, na którym prowadzona jest działalność w zakresie sportu lub rekreacji - osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która prowadzi działalność w tym zakresie,
 - 3) na pozostałym obszarze - właściwy miejscowo wójt (burmistrz, prezydent miasta) - zwani dalej "zarządzającym obszarem wodnym".

Zadania, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy, wykonywane przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) na obszarze, o którym mowa w art. 4 ust. 2 pkt 3, należą do zadań własnych gminy.

2. Podstawowe pojęcia

Zgodnie z art. 16 pkt. 22 i pkt. 28 oraz art. 18, 19 i 20 Ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, z poprzez:

Kąpielisko – rozumie się wyznaczony przez radę gminy wydzielony i oznakowany fragment wód powierzchniowych, wykorzystywany przez dużą liczbę osób kąpiących się, pod warunkiem że w stosunku do tego kąpieliska nie wydano stałego zakazu kąpeli. Kąpieliskiem nie jest: pływalnia, basen pływakki lub uzdrowski, zamknięty zbiornik wodny podlegający oczyszczaniu lub wykorzystywaniu w celach terapeutycznych, sztuczny, zamknięty zbiornik wodny, oddzielony od wód powierzchniowych i wód podziemnych.

Miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli – rozumie się wykorzystywany do kąpeli wydzielony i oznakowany fragment wód powierzchniowych niebędący kąpieliskiem.

Śródlądowe wody powierzchniowe – rozumie się wody powierzchniowe z wyłączeniem morskich wód wewnętrznych i wód morza terytorialnego.

Zgodnie z art. 2. pkt. 1 i 2 Ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych, z poprzez:

Obszar wodny – rozumie się wody śródlądowe oraz wody przybrzeżne w pasie nieprzekraczającym jednej mili morskiej od linii brzegu, a także kąpielisko, miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli, pływalnię oraz inne obiekty dysponujące nieckami basenowymi o łącznej powierzchni powyżej 100 m² i głębokości powyżej 0,4 m w najgłębszym miejscu lub głębokości powyżej 1,2 m.

Wyznaczony obszar wodny – rozumie się kąpielisko, miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli, pływalnia oraz inne obiekty dysponujące nieckami basenowymi o łącznej powierzchni powyżej 100 m² i głębokości powyżej 0,4 m w najgłębszym miejscu lub głębokości powyżej 1,2 m.

Zgodnie Art. 3. Ustawy z dnia 18 stycznia 1996 r. o kulturze fizycznej poprzez:

Sport – rozumie się formę aktywności człowieka, mającą na celu doskonalenie jego sił psychofizycznych, indywidualnie lub zbiorowo, według reguł umownych.

Rekreację ruchową – rozumie się formę aktywności fizycznej, podejmowaną dla wypoczynku i odnowy sił psychofizycznych.

3. Uwarunkowania udostępniania wód Stobrawskiego Parku Krajobrazowego dla turystyki i rekreacji.

Stobrawski Park Krajobrazowy został utworzony rozporządzeniem Wojewody Opolskiego w 1999 roku na powierzchni 52 636,5 ha.

Stobrawski Park Krajobrazowy charakteryzuje się bardzo urozmaiconym systemem hydrograficznym. System ten złożony jest z gęstej sieci rzecznej, licznych rowów melioracyjnych, dużej ilości stawów i starorzeczy, dodatkowo licznie występują małe oczka wodne oraz tereny zalewowe. Główny element systemu hydrologicznego czyli sieć rzeczna ma charakter typowo nizinny o niwalno-fluwialnym reżimie zasilania.

Charakterystyka głównych rzek SPK z uwzględnieniem podziału na Jednolite Części Wód Powierzchniowych oraz typy abiotyczne, została przedstawiona w tabeli 1.

Tab. 1. Charakterystyka głównych rzek Stobrawskiego Parku Krajobrazowego

Rzeka	Nazwa Jednolitej Części Wód Powierzchniowych	Typ abiotyczny	Długość w km	Powierzchnia dorzecza w km ²
Odra	Odra od Małej Panwi do granic Wrocławia	21. Wielka rzeka nizinna	854,3	118 861
Nysa Kłodzka	Nysa Kłodzka od zb. Nysa do ujścia	19. Rzeka nizinna piaszczysto - gliniasta	181,7	4 565
Stobrawa	Stobrawa od źródeł do Kluczborskiego Strumienia	17. Potok nizinny piaszczysty	80,3	1 600
	Stobrawa od Kluczborskiego Strumienia do Czarnej Wody	19. Rzeka nizinna piaszczysto - gliniasta		
	Stobrawa od Czarnej Wody do Odry (EW. do ujścia)			
Brynica	Brynica od źródeł do dopł. spod Łubnian	17. Potok nizinny piaszczysty	40,6	228,9
	Brynica od dopł. spod Łubnian do ujścia (EW. do Budkowiczanki)	19. Rzeka nizinna piaszczysto - gliniasta		
Budkowiczanka	Budkowiczanka od źródła do Wiszni	17. Potok nizinny piaszczysty	55,5	547,9
	Budkowiczanka od Wiszni do Stobrawy	19. Rzeka nizinna piaszczysto - gliniasta		
Bogacica	Bogacica do Borkówki	17. Potok nizinny piaszczysty	43,8	255,1
	Bogacica od Borkówki do Stobrawy	19. Rzeka nizinna piaszczysto - gliniasta		

Smortawa	Smortawa od źródła do Pijawki	17. Potok nizinny piaszczysty	38	442,2
----------	-------------------------------	-------------------------------	----	-------

Największą rzeką na terenie SPK jest Odra, która wpływa na obszar parku na wysokości Chróścic w 168,3 km. Na całym odcinku rzeki położonym w parku po obu stronach koryta znajdują się liczne starorzecza, których największe skupienie znajduje się na wysokości Prędocina.

Na odcinku tym do Odry wpływa jej największych prawostronny dopływ w województwie opolskim czyli rzeka Stobrawa. Następnie ta duża rzeka łączy swoje koryto z Kanałem i wypływa z terenów SPK, po czym wpływa do miasta Brzeg.

Największymi dopływami Odry na terenie parku są: Nysa Kłodzka, Smortawa i Stobrawa. Nysa Kłodzka na terenie Stobrawkiego Parku Krajobrazowego reprezentowana jest jedynie przez ujściowy odcinek o długości 5 kilometrów. Dorzecze Smortawy podzielone jest na 2 fragmenty. Północny, który składa się z doliny samej Smortawy i jej północnymi dopływami oraz drugi - południowy złożony z rzeki Moszczanki. Zlewnia Smortawy buduje system hydrologiczny zachodniej części SPK. Smortawa ma swoje źródła w okolicach Świerczowa. W centralnym oraz wschodnim fragmencie SPK system hydrologiczny kształtuje rzeka Stobrawa, która źródła ma w okolicach Olesna, a na teren Stobrawskiego Parku Krajobrazowego wpływa w okolicy miejscowości Zawieść. Bogacica również zaczyna swój bieg w gminie Olesno w okolicach Progu Woźnickiego. Rzeka ta płynie równolegle do Stobrawy w odległości od kilku do kilkunastu kilometrów na południe od niej. Bogacica do SPK wpływa niedaleko miejscowości Bukowo.

Budkowiczanka, także ma źródła w okolicach Olesna, do parku wpływa na wschód od Budkowic Nowych. Rzeka ta płynie przez centralną część parku pomiędzy obszarami podmokłych łąk oraz kompleksami leśnymi. Budkowiczanka tak jak większość rzek w parku jest uregulowana. W związku m.in. ze stawami hodowlanymi zlokalizowanymi w okolicy rzeki na jej korycie znajdują się liczne urządzenia hydrotechniczne. Dopływami Budkowiczanki są m.in. Maźnik i Prądzielnica (lewostronne) oraz prawostronna Smolnica. Rzeka Brynica ma swoje źródła na terenie gminy Turawa w okolicach Rzędowa. Na większości długości rzeka ta stanowi południową granicę SPK. Przepływa przez duże ekosystemy łąkowe. Wpada do Budkowiczanki na południe od Nowych Kolni.

Istotnym elementem sieci hydrologicznej parku są starorzecza oraz stawy hodowlane.

Na obszarze parku stwierdzono około 300 starorzeczy i oczek wodnych. Ich największe skupisko znajduje się w dolinie Odry z kulminacją w okolicach ujściowego odcinka Stobrawy oraz w dolinie Nysy Kłodzkiej.

Starorzecze są naturalnymi zbiornikami będącymi pozostałością dawnego koryta rzeki.

Kolejnym bardzo istotnym elementem hydrografii Stobrawskiego Parku Krajobrazowego są licznie występujące stawy hodowlane. Do największych kompleksów należą stawy zlokalizowane w okolicy: Pokoju, Krogulnej, Krzywej Góry, Borucic, Starościna, Dąbrówki Dolnej oraz Siedlic.

Geneza większości stawów zlokalizowanych na terenie badań ma charakter antropogeniczny. Zbiorniki te powstawały najczęściej poprzez zabudowanie hydrotechniczne i zalanie fragmentu doliny rzecznej.

Na podstawie §3.1 pkt. 9 rozporządzenia Nr 0151/P/19/06 Wojewody Opolskiego z dnia 8 maja 2006 r. w sprawie Stobrawskiego Parku Krajobrazowego na terenie SPK obowiązuje zakaz używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

Powyższy zakaz nie dotyczy:

- 1) Wykonywania zadań wynikających z planu ochrony
- 2) Wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa
- 3) Prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym
- 4) Realizacji inwestycji celu publicznego w rozumieniu art.2 pkt ustawy z dnia 23 marca 2003 r. o planowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 oraz z 2004 r. Nr 6, poz. 41).

4. Miejsca, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji.

Dokonując analizy potencjalnych zagrożeń występujących na obszarach wodnych dla ich użytkowników na terenie Stobrowskiego Parku Krajobrazowego podjęto się próby identyfikacji aktualnych kąpielisk, miejsc wykorzystywanych do kąpeli (tj. miejsce służące miejscowym, turystom i wczasowiczom do rekreacji wodnej, zazwyczaj bez infrastruktury, w większości przypadków niestrzeżone), w tym miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli (wydzielone i oznakowane fragmenty wód powierzchniowych niebędące kąpieliskiem) oraz miejsca uprawnia sportów wodnych i rekreacji (wędkarstwo, kajakarstwo, korzystanie ze sprzętu wodnego). Do identyfikacji tych miejsc wykorzystano dostępne dane literaturowe, informacji pozyskanych od lokalnych służb mundurowych, samorządów, ratowników WOPR, nadleśnictw, obserwacji i wiedzy dotyczących działających w Parku ośrodków wypoczynkowych, gospodarstw agroturystycznych, wypożyczalni sprzętu wodnego oraz informacji własnych.

Miejsca zidentyfikowane jako potencjalnie zagrażające bezpieczeństwu osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji:

1) Rzeka Odra (wraz ze starorzeczami), stanowi miejsce wycieczek kajakowych lub wycieczek innymi jednostkami pływającymi bez użycia silników motorowych. Na terenie doliny Odry brak jest kąpielisk, miejsc wyznaczonych do kąpeli oraz miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli. Teren wykorzystywany jest głównie przez wędkarzy.

2) Rzeka Nysa Kłodzka, rzeka wykorzystywana jest przez kajakarzy, brak jest kąpielisk, miejsc wyznaczonych do kąpeli oraz miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli. Teren wykorzystywany jest głównie przez wędkarzy.

3) Rzeka Stobrawa (wraz ze starorzeczami), fragmentami rzeka wykorzystywana jest przez kajakarzy, brak jest kąpielisk, miejsc wyznaczonych do kąpeli oraz miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli.

4) Rzeka Budkowiczanka, fragmentami rzeka wykorzystywana jest przez kajakarzy, brak jest kąpielisk, miejsc wyznaczonych do kąpeli oraz miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli.

5) Rzeka Bogacica, brak jest kąpielisk, miejsc wyznaczonych do kąpeli oraz miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli.

6) Rzeka Smortawa, brak jest kąpielisk, miejsc wyznaczonych do kąpeli oraz miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli.

7) Rzeka Brynica, brak jest kąpielisk, miejsc wyznaczonych do kąpeli oraz miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli.

Porośnięte brzegi rzek na terenie SPK oraz starorzeczy, brak piaszczystych plaż oraz infrastruktury typu pomosty na terenie Stobrowskiego Parku Krajobrazowego nie sprzyjają kąpielom.

Jako miejsc niebezpiecznych nie uwzględniono budowli hydrotechnicznych na rzekach. Administrator tych obiektów oznakował je w terenie jako miejsca niebezpieczne, w których funkcjonuje zakaz kąpieli i pływania sprzętem wodnym.

Jako miejsc niebezpiecznych nie uwzględniono również stawów hodowlanych. Gdyż są to tereny prowadzenia gospodarki hodowlanej na których obowiązuje zakaz przebywania osób postronnych.

5. Zagrożenia dla osób przebywających na obszarach wodnych Stobrawskiego Parku Krajobrazowego.

Czynnikami wpływającymi na ilość osób korzystających z walorów rekreacyjnych i turystycznych wód SPK są pogodna aura i okresy wakacyjno – wypoczynkowe. Mimo, że w SPK nie stwierdzono występowania kąpielisk, miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli, to również w tych okresach znacznie wzrasta liczba korzystających ze sprzętu wodnego i prawdopodobnie kąpeli w nieustalonych miejscach, należy liczyć się ze wzrostem zagrożenia związanego z przypadkami utonięć. Kąpiel lub zabawa w wodzie czy korzystanie ze sprzętów wodnych, to forma rekreacji związana z letnim wypoczynkiem.

Szczególnie groźne sytuacje to:

- niedostateczne umiejętności pływania,
- pływanie pod wpływem alkoholu,
- wstrząs termiczny,
- nadmierne oziębienie organizmu,
- wchodzenie do wody przy schorzeniach,
- skurcze,
- wiry,
- brodzenie w rzece,
- skakanie do nieznannej wody,
- przecenianie swoich sił i umiejętności,
- nieodpowiednia zabawa,
- miejsca zarośnięte przez roślinność wodną,
- zimne prądy,
- nagła zmiana warunków na wodzie,
- kąpiel w miejscach niewyznaczonych.

Zagrożenia dla osób kąpiących wynikają z:

- braku lub słabej umiejętności pływania, niewłaściwej oceny tych umiejętności bądź złego stanu zdrowia,
- korzystania z miejsc nie przystosowanych do kąpeli
- wpływania w strefy porośnięte roślinnością wodną lub w miejsca bagniste, wykonywania skoków do wody bez znajomości głębokości i występowania obiektów zanurzonych,
- odbywania kąpeli w stanie pod wpływem alkoholu lub środków odurzających,
- odbywania kąpeli przy niesprzyjających warunkach pogodowych,
- możliwość kolizji z jednostkami pływającymi.

Zagrożenia dla osób poruszających się jednostkami pływającymi wynikają z:

- niedostatecznych umiejętności sterowania jednostką, wykonywania ryzykownych manewrów, niedostosowania takielunku statków żaglowych do aktualnych warunków pogodowych,

- słabej wiedzy na temat batymetrii akwenu,
- występowania nieoznaczonych miejsc niebezpiecznych dla kajakarzy – przedmiotów zanurzonych, w tym rumoszu drzewnego wymagającego przeniesienia kajaka lub wyjścia z niego w celu pokonania przeszkody,
- złego stanu zdrowia osoby sterującej jednostką bądź pozostawania tej osoby pod wpływem alkoholu lub środków odurzających,
- niekorzystnych warunków pogodowych (szkwałów, silnego falowania, wyładowań atmosferycznych),
- braku odpowiednich środków bezpieczeństwa, w szczególności indywidualnych środków wypornościowych: kamizelek ratunkowych lub asekuracyjnych, a w przypadku większych jednostek – także kół ratunkowych i gaśnic.

Podmiot uprawniony do wykonywania ratownictwa wodnego ma obowiązek ujawniania zagrożeń w zakresie bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych i przekazywania informacji o ujawnionych zagrożeniach właściwej radzie gminy, wynikający z art. 14 ust. 1 pkt 4 i 5 ustawy, powinien realizować na obszarze, na którym wykonuje ratownictwo wodne. Ustawodawca nie przewidział żadnych uprawnień kontrolnych dla podmiotów uprawnionych do wykonywania ratownictwa wodnego, stąd też jako nie mające podstaw prawnych są działania tych podmiotów, polegające na dokonywaniu „kontroli”, „audytów”, „przeглядów” pod względem zapewnienia warunków bezpieczeństwa przez zarządzających wyznaczonymi obszarami wodnymi i sposobu realizacji przez zarządzających wyznaczonymi obszarami wodnymi obowiązków określanych ustawą. Dopuszczalne jest natomiast wydawanie – na zlecenie zarządzającego wyznaczonym obszarem wodnym – opinii w kwestii warunków bezpieczeństwa na danym wyznaczonym obszarze wodnym.

Zagrożenia dla osób przebywających na lodzie:

- brak wiedzy na temat aktualnej grubości lodu umożliwiającego bezpieczne uprawianie wędkarstwa i sportów zimowych,
- załamanie się pokrywy lodowej pod ciężarem osoby wchodzącej na zbyt cienki lód, w szczególności w rejonach dopływu i odpływu wód powierzchniowych oraz obszarów źródłiskowych,
- załamania się pokrywy lodowej po wjeździe na lód, wbrew obowiązującym zakazom, samochodem, ciągnikiem lub quadem,
- w przypadku wypadnięcia do wody - brak lub słaba umiejętność pływania, szok termiczny, szybkie wychłodzenie organizmu, brak sprzętu asekuracyjnego umożliwiającego wyjście na lód,
- niewłaściwego dla warunków pogodowych ubrania, skutkującego wyziębieniem organizmu, możliwością powstawania odmrożeń lub zamrożnięcia, zwłaszcza w sytuacji pozostawania pod wpływem alkoholu lub środków odurzających.

6. Siły i środki, które mogą być wykorzystywane dla ograniczania zagrożeń oraz akcji ratowniczych.

- 1) Powiatowa Państwowa Straż Pożarna w Brzegu,
- 2) Ochotnicza Straż Pożarna w Pokoju,
- 3) Ochotnicza Straż Pożarna w Popielowie,
- 4) Ochotnicza Straż Pożarna w Zagwizdzu,
- 5) Ochotnicza Straż Pożarna w Karłowicach,
- 6) Ochotnicza Straż Pożarna w Kup,
- 7) Ochotnicza Straż Pożarna w Jełowej,
- 8) Ochotnicza Straż Pożarna w Łubnianach,
- 9) Ochotnicza Straż Pożarna w Brynicy,
- 10) Ochotnicza Straż Pożarna w Dobrzeniu Wielkim,
- 11) Ochotnicza Straż Pożarna w Chróścicach,
- 13) Komenda Powiatowa Policji w Brzegu,
- 14) Komenda Powiatowa Policji w Kluczborku,
- 15) Komenda Powiatowa Policji w Opolu,
- 16) Komisariat Policji w Dobrzeniu Wielkim,
- 17) Komisariat Policji w Pokoju,
- 18) Komisariat Policji w Lubszy.

7. Kontakty alarmowe

Poza wyżej wymienionymi w pkt. 6 organami należy w razie zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia lub życia osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpienia się, uprawiania sportu lub rekreacji na terenie SPK kontaktować się z poniższymi numerami telefonu:

112 - nr alarmowy, bezpłatny, obowiązuje na terenie całej Unii Europejskiej

601 100 100 - nr alarmowy, Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe

Bibliografia i netografia

1. Serwis Kąpieliskowy – Główny Inspektorat Sanitarny [w:]
<https://sk.gis.gov.pl/index.php/kapieliska/mapa>
2. Mapa Podziału Hydrograficznego Polski wykonana przez Zakład Hydrografii i Morfologii Koryt Rzecznych IMGW na zamówienie Ministra Środowiska i sfinansowanej ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
3. Akty prawne wykorzystane w opracowaniu:
 - a. Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych; Dz. U. 2016 poz. 656
 - b. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne; Dz. U. 2017 poz. 1566